

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 285/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Erikom Šablatúrom, Holíčska 13, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 46/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 (v petite nesprávne označený ako čl. 45 ods. 2, pozn.) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 46/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez prietahov, žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 5 000 eur a náhrady trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde 23. októbra 2017 žalobu, ktorou sa domáha určenia, že [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“), nie je oprávnený od sťažovateľa požadovať sumu 72 eur.
3. Podľa sťažovateľa bol okresný súd nečinný až do augusta 2018, keď si vyžiadal vyjadrenie žalovaného, ktorý ho doručil okresnému súdu 22. augusta 2018. Sťažovateľ sa na základe výzvy okresného súdu z 30. augusta 2018 vyjadril k vyjadreniu žalovaného v podaní z 27. novembra 2018, kde presne popísal, v čom spočívajú nekalé obchodné praktiky žalovaného. Sťažovateľ tiež žiadal, aby okresný súd zabezpečil od žalovaného písomné dôkazy, napr. platné tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave v roku 2016, v ktorých sa presne uvádzalo, že cestovné je vo výške 70 centov a prirážka za jazdu bez platného lístka je vo výške 70 eur.

4. Prvé pojednávanie vo veci bolo nariadené na 12. september 2019, čo podľa sťažovateľa znamená, že od posledného procesného úkonu (výzvy na vyjadrenie sa žalobcu z 30. augusta 2018) bol okresný súd absolútne nečinný viac ako 12 mesiacov. Pojednávanie nariadené na 12. september 2019 sa však neuskutočnilo z dôvodu zdravotných problémov zákonnej sudkyne. Následne 26. augusta 2019 sťažovateľ doručil predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. V podaní č. k. 1 SprV/364/2019 zo 17. septembra 2019 predseda okresného súdu neuviedol žiaden prehľad procesných úkonov a len na základe vyjadrenia zákonnej sudkyne tvrdil, že sa koná bez zbytočných prietahov. Takéto vyhodnotenie sťažnosti na porušovanie základných práv je podľa sťažovateľa neodborné a popierajúce čl. 48 ods. 2 ústavy. Na sťažnosť sťažovateľa, že prietahy sa sústavne opakujú, čo je možné považovať za šikanovanie občana, predseda okresného súdu vôbec neodpovedal.

5. Od 12. septembra 2019 do podania ústavnej sťažnosti sa podľa názoru sťažovateľa v jeho veci nekonalo a činnosť okresného súdu možno kvalifikovať ako neefektívnu. Za pozornosť stojí podľa neho aj skutočnosť, že od 26. októbra 2020 sú obmedzené súdne pojednávania a okresný súd ani len nemal čas nariadiť pojednávanie, keď to situácia dovolí, čo bude zrejme až začiatkom roka 2021. Podľa sťažovateľa okresný súd nemôže byť donekonečna pasívny len s poukazom na to, že je pandémia.

6. Podľa názoru sťažovateľa *„čas, ktorý uplynul od podania žaloby a zaplatenia súdneho poplatku za podanie sa už nevráti. Škodlivý následok je trvalého rázu ako poškodenie základného práva sťažovateľa na konanie bez prietahov...“*.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podstatou ústavnej sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorým malo byť porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017).

10. Ústavný súd sa zameril na preskúmanie opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa so zreteľom na svoju doterajšiu rozhodovaciu činnosť. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd) ústavný súd už v minulosti odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali

v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

11. Zo súdneho spisu, ktorý bol vyžiadaný ústavným súdom, vyplýva, že po vyrubení súdneho poplatku zo strany okresného súdu a po jeho zaplatení sťažovateľom boli v období od júna 2018 do apríla 2019 doručené okresnému súdu na jeho výzvy replika I žalovaného, duplika I sťažovateľa, replika II žalovaného a duplika II sťažovateľa. V júli 2019 okresný súd nariadil pojednávanie na 12. september 2019, ktoré bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne. Ústavný súd dopĺňa, že ešte predtým sťažovateľ žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu plánovanej dovolenky mimo územia Slovenskej republiky. Z uvedeného preto vyplýva, že ak by nebol zrušený termín pojednávania z dôvodov na strane zákonnej sudkyne, tak by aj tak bolo toto pojednávanie odročené z dôvodu neprítomnosti sťažovateľa.

12. Následne bol až do marca 2020 okresný súd nečinný, pretože nevykonal úkon, ktorý by smeroval k meritérnemu rozhodnutiu veci sťažovateľa. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, I. ÚS 375/08). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie sťažovateľom označeného základného práva (I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05, I. ÚS 191/2015). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

13. V období od marca 2020 až doteraz je činnosť súdov výrazne dotknutá opatreniami v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, čo znamenalo a stále znamená sťažené vykonávanie pojednávania, resp. nemožnosť ich vôbec vykonávať. Z tohto dôvodu preto ústavný súd považuje nevykonanie úkonu smerujúceho k meritérnemu rozhodnutiu od marca 2020 do konca roka 2020 za zapríčinené objektívnym faktorom, ktorý vznikol mimo sféry okresného súdu. Ústavný súd sa domnieva, že v tomto štádiu konania okresný súd ani nemohol vykonať iný úkon smerujúci k meritérnemu rozhodnutiu okrem nariadenia pojednávania, bez ktorého podľa názoru ústavného súdu ani nie je možné vo veci sťažovateľa meritérne rozhodnúť.

14. Dňa 8. januára 2021 okresný súd nariadil termín na 4. marec 2021, ale 12. februára 2021 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o odročenie pojednávania, keďže v súvislosti s pandémiou patrí do rizikovej skupiny z dôvodu veku i ďalších zdravotných komplikácií. Sťažovateľ tak na jednej strane tvrdí, že okresný súd nemôže byť donekonečna pasívny z dôvodu prebiehajúcej pandémie, ale na druhej strane po nariadení pojednávania počas pandémie sa sám odmieta pojednávania zúčastniť. Podľa názoru epidemiológov však pri dodržaní prísnych hygienických opatrení (FFP2 respirátor, minimálne odstupy, dezinfekcia) je nízka pravdepodobnosť nakazenia sa koronavírusom.

15. Okresný súd žiadosť o odročenie pojednávania napriek tomu akceptoval a 26. februára 2021 nariadil nový termín pojednávania na 6. máj 2021. Dňa 29. apríla 2021 okresný súd vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili, či súhlasia s pojednávaním nariadeným na 6. máj 2021 v ich neprítomnosti v zmysle § 1 ods. 1 písm. p) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávania, hlavných pojednávania a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Keďže žalovaný

nesúhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti, ďalší termín pojednávania bol okresným súdom nariadený na 24. jún 2021 a opätovne boli vyzvané strany sporu, aby sa vyjadrili, či súhlasia s pojednávaním nariadeným na 24. jún 2021 v ich neprítomnosti v zmysle § 1 ods. 1 písm. p) vyhlášky.

16. Podľa názoru ústavného súdu momentálna doba konania pred okresným súdom (približne 3 roky a 7 mesiacov) vzhľadom na predmet konania (domáhanie sa určenia, že žalovaný nie je oprávnený od sťažovateľa požadovať sumu 72 eur) a vzhľadom na prebiehajúcu pandémiu COVID-19 je stále v rámci ústavnej akceptovateľnosti. Z tohto dôvodu nedošlo k takej intenzite zásahu do práva sťažovateľa zo strany okresného súdu, ktorá by zodpovedala ústavne relevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

17. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

18. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2021

Libor DUEĽA
predseda senátu